

Lapsiasia-
valtuutetun
20-vuotis-
juhlaseminaari

Sosiaalinen kestävyys ja lapsen asema

Heikki Hiilamo

Terveyden ja
hyvinvoinnin laitos

28.8.2025

Piippolan tytöt: 100 vuotta sosiaalista kehitystä

- BKT vuonna 1917 noin 2 651 dollaria nykyrahassa, noin samalla tasolla ostovoimakorjattuna vuonna 2015 Tadžikistan (2 582 dollaria), Kenia (2 898), Tansania (2 571) ja Lesotho (2 598)
- Vuonna 1917 tyttöjen eliniänodote 49 vuotta
- Itsenäistymisvuonna naiskansanedustajia 9 prosenttia
- Vuonna 1920 vain 5 prosenttia suoritti toisen asteen tutkinnon

Mitä on sosiaalinen kestävyys?

Yhteiskunnan kyky varmistaa hyvinvointi ja sen edellytykset sekä nykyisille että tuleville sukupolville

Edellyttää toimivia yhteiskunnallisia rakenteita ja palveluja, jotka tukevat koulutusta, terveydenhuoltoa, työllisyyttä ja yhteisöllisyyttä sekä ehkäisevät syrjäytymistä ja sosiaalisia ongelmia

Huolenpito kaikista yhteiskunnan jäsenistä, erityisesti niistä, jotka ovat haavoittuvimmassa asemassa

Sosiaalinen kestävyys ja lasten asema nyt

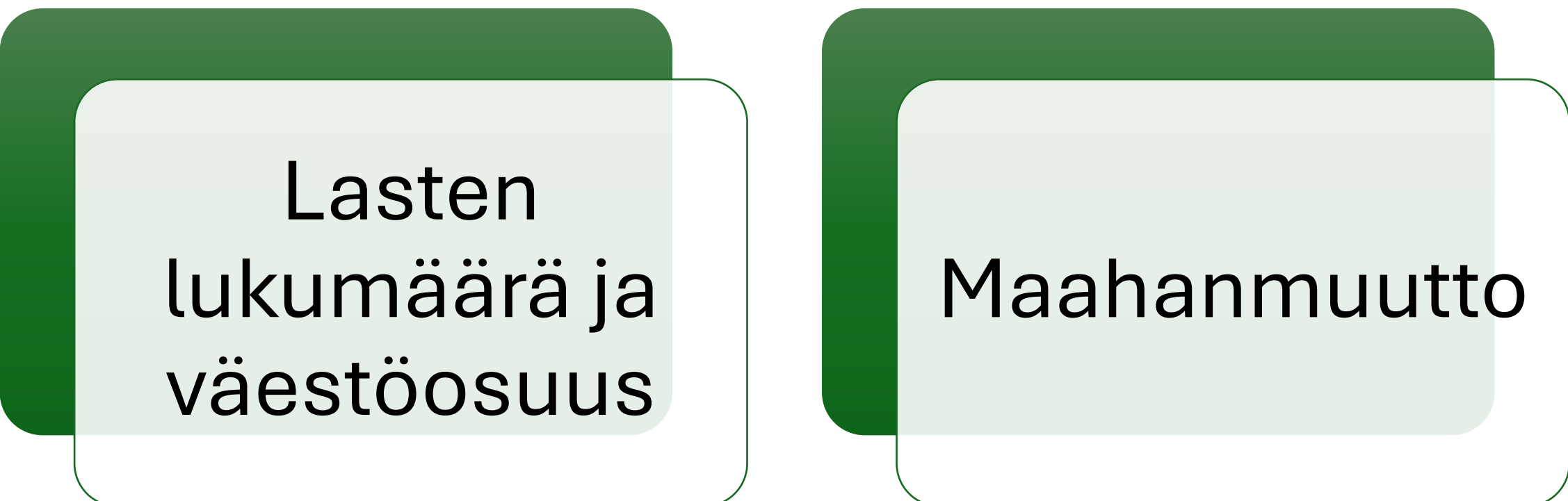
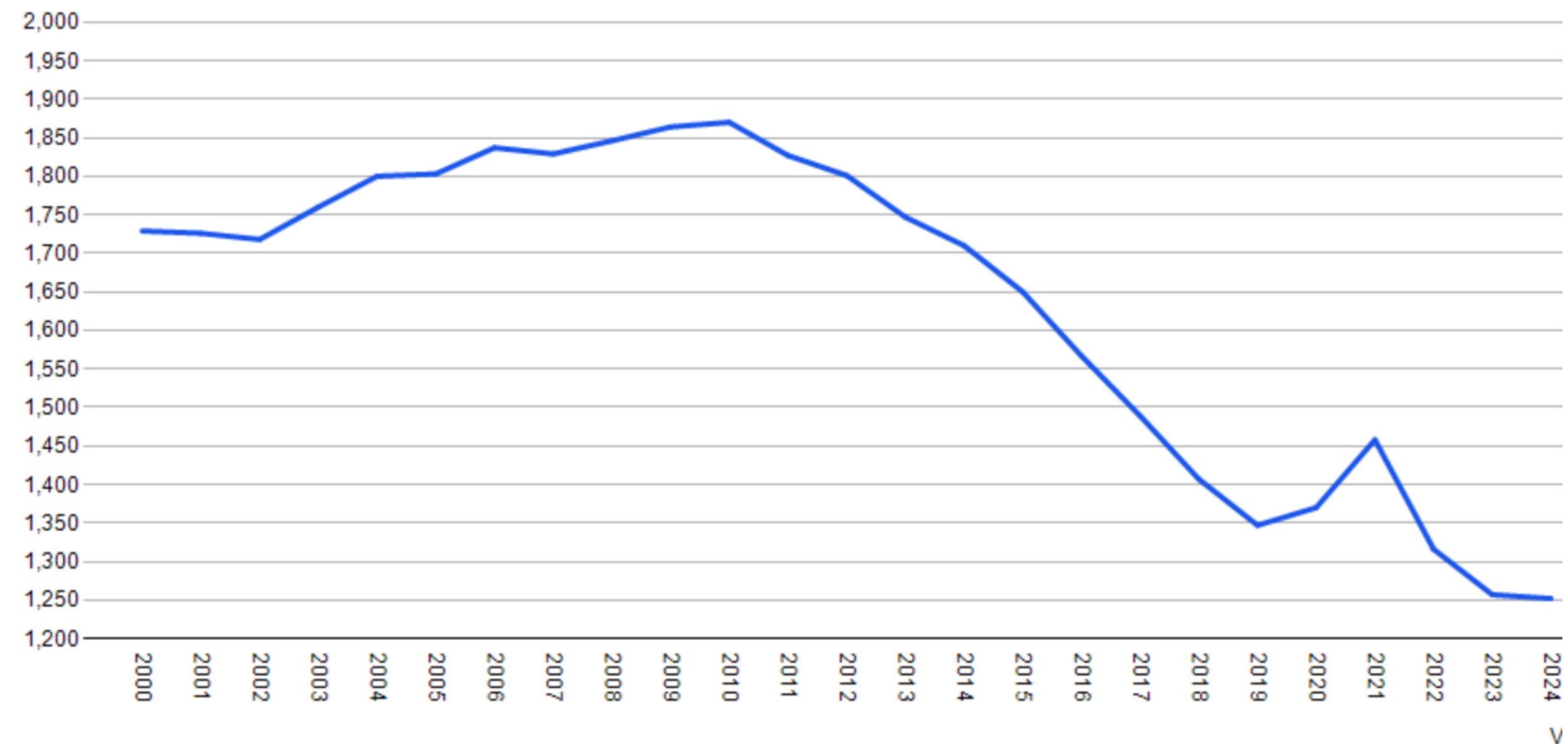

Diagram illustrating factors related to social sustainability and children's status. It consists of two main green rounded rectangles. The left one contains a light green box with the text 'Lasten lukumäärä ja väestöosuus'. The right one contains a light green box with the text 'Maahanmuutto'. Both light green boxes are partially enclosed by the green rectangles, with the top-left corners visible.

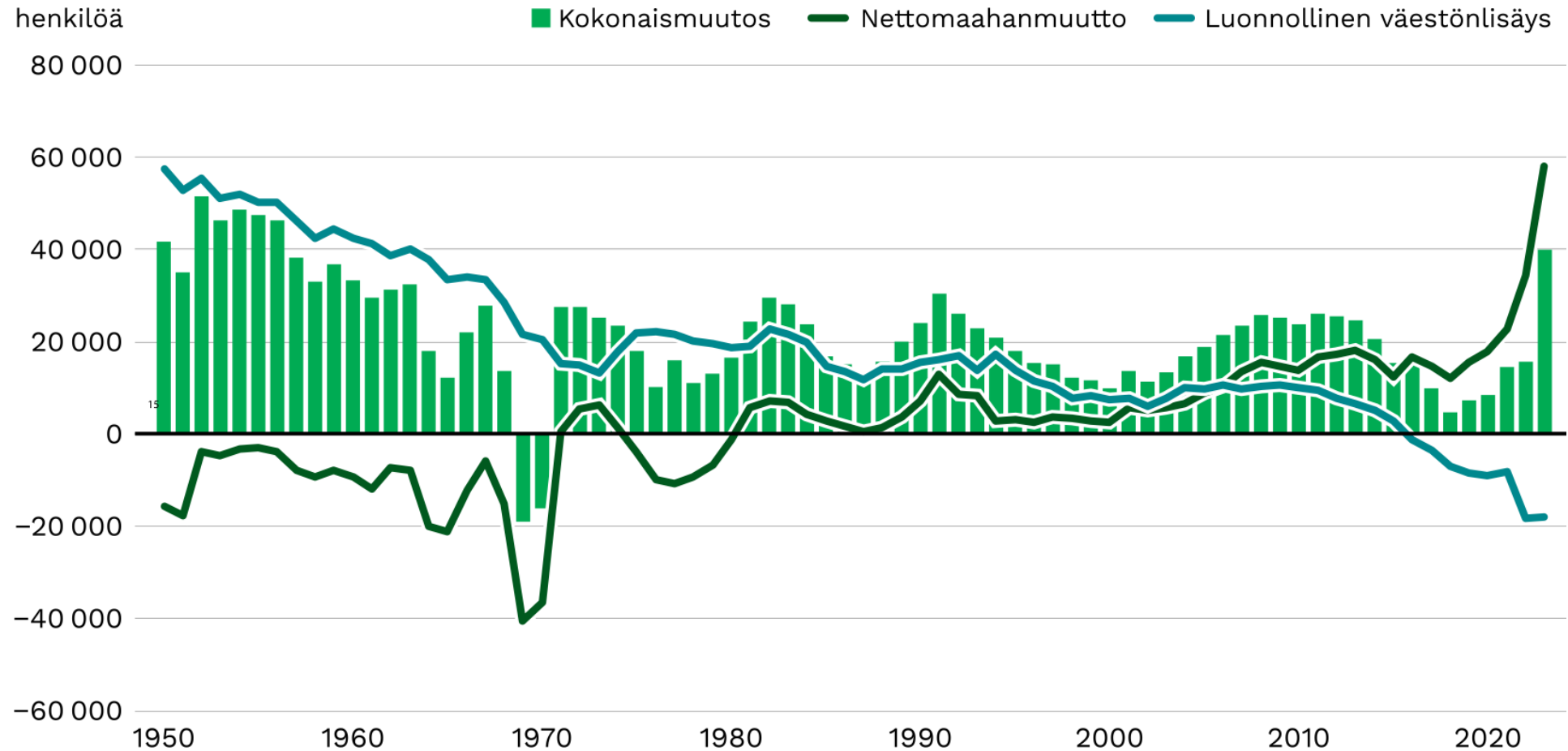
Lasten
lukumäärä ja
väestöosuus

Maahanmuutto

Hedelmällisyys muuttujina Vuosi. KOKO MAA, Kokonaishedelmällisyysluku.

Nettomaahanmuutto ylläpitää väestönkasvua

Toimenpidesuosituks

Syntyvyyden lisääminen

Perheystävälliset politiikat, joustava työelämä, lastenhoitopalvelut ja taloudelliset tukitoimet auttavat toteuttamaan lapsitoiveita ja vahvistavat väestökehitystä.

Työperäisen maahanmuuton edistäminen

Lupaprosessien sujuvoittamisella, vahvistamalla kansainvälisten osaajien rekrytointiohjelmia ja tarjoamalla perheille kokonaisvaltaisia palveluja, jotka tukevat kotoutumista.

Kaupungistumisen vaikutuksiin sopeutuminen

Väestön keskittyessä kaupunkeihin on vähenevän väestön alueilla huolehdittava palvelujen saatavuudesta. Kaupunkiseutujen segregaatiota voidaan ehkäistä monin keinoin päätöksenteolla.

Työelämäosallisuuden vahvistaminen

Työikäisten laajempaa osallistumista työelämään tulee vahvistaa ja työuria pidentää, sekä nuorten, osatyökykyisten, eri tavoin toimintarajoitteisten ja maahan muuttaneiden työllistymistä edistää nykyistä tehokkaammin.

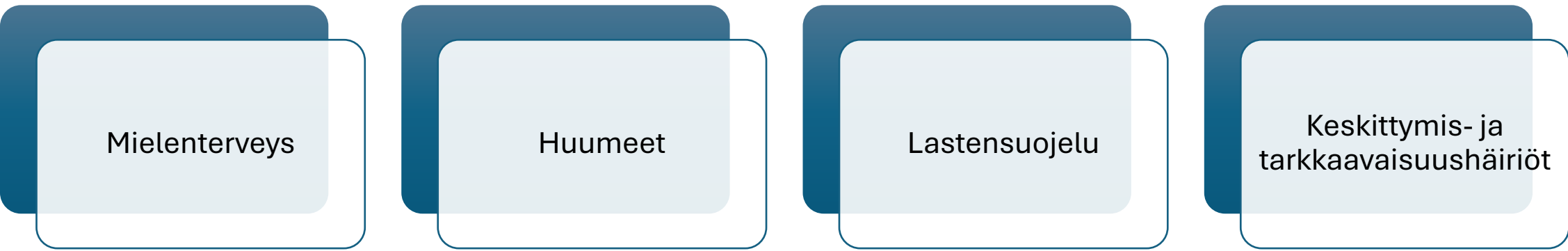
Työ- ja toimintakyvyn tukeminen

Työikäisten työssä jaksamista ja työ- ja toimintakykyä tulee edistää ja ikääntyvän väestön palveluissa painopistettä siirtää ennaltaehkäisyyn.

Nuorten työelämään kiinnittymisen tukeminen

Nuorten kiinnittymistä työelämään tulee edistää jo opiskeluaikana, taata perusasteen jälkeinen tutkinto kaikille sekä tukea koulutuksesta työelämään siirtymistä ja työelämätaitoja eri tavoin.

Sosiaalisen kestävyyskipukohtia

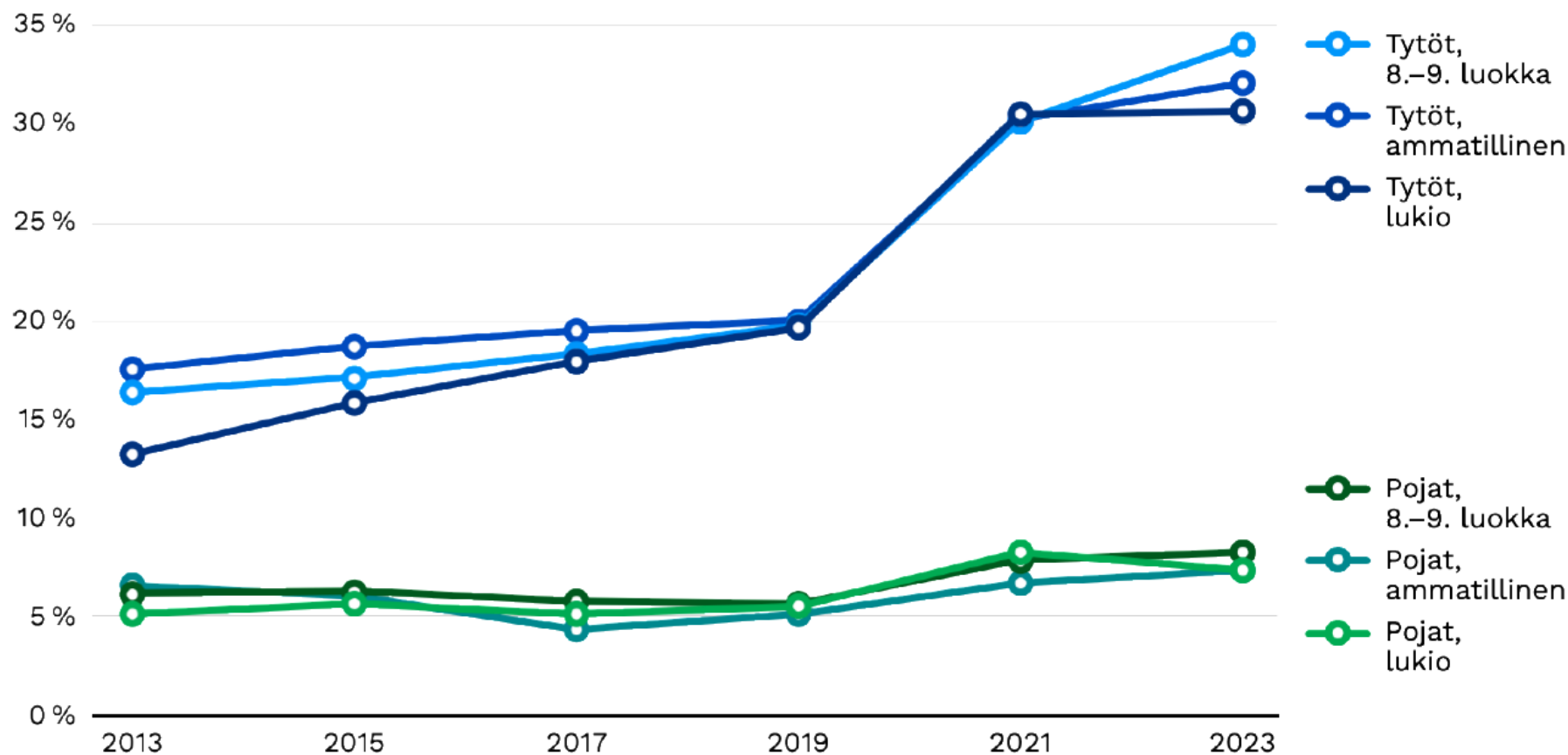
Mielenterveys

Huumeet

Lastensuojelu

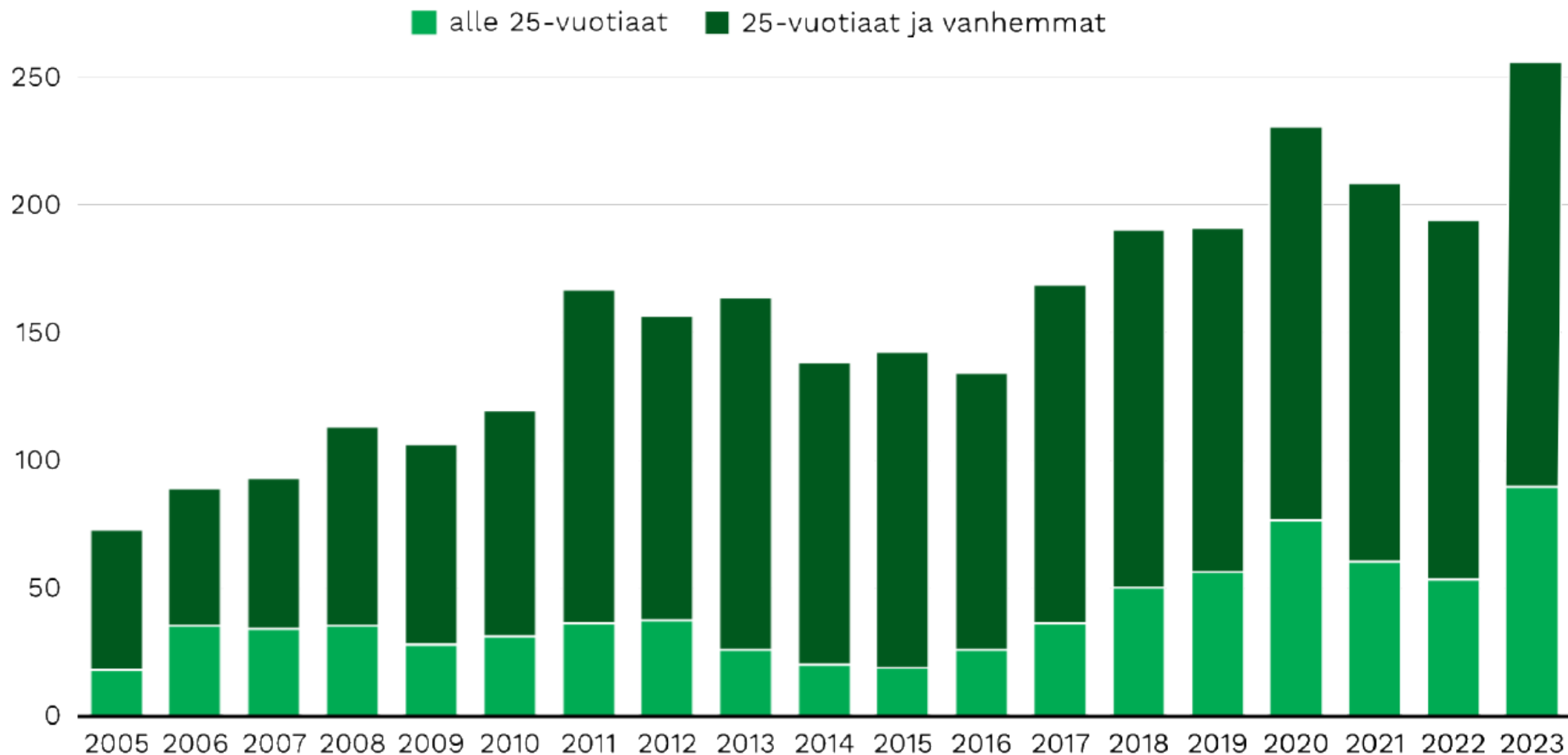
Keskittymis- ja
tarkkaavaisuushäiriöt

Nuorten kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus yleistyi vuosina 2013–2023 etenkin tytöillä

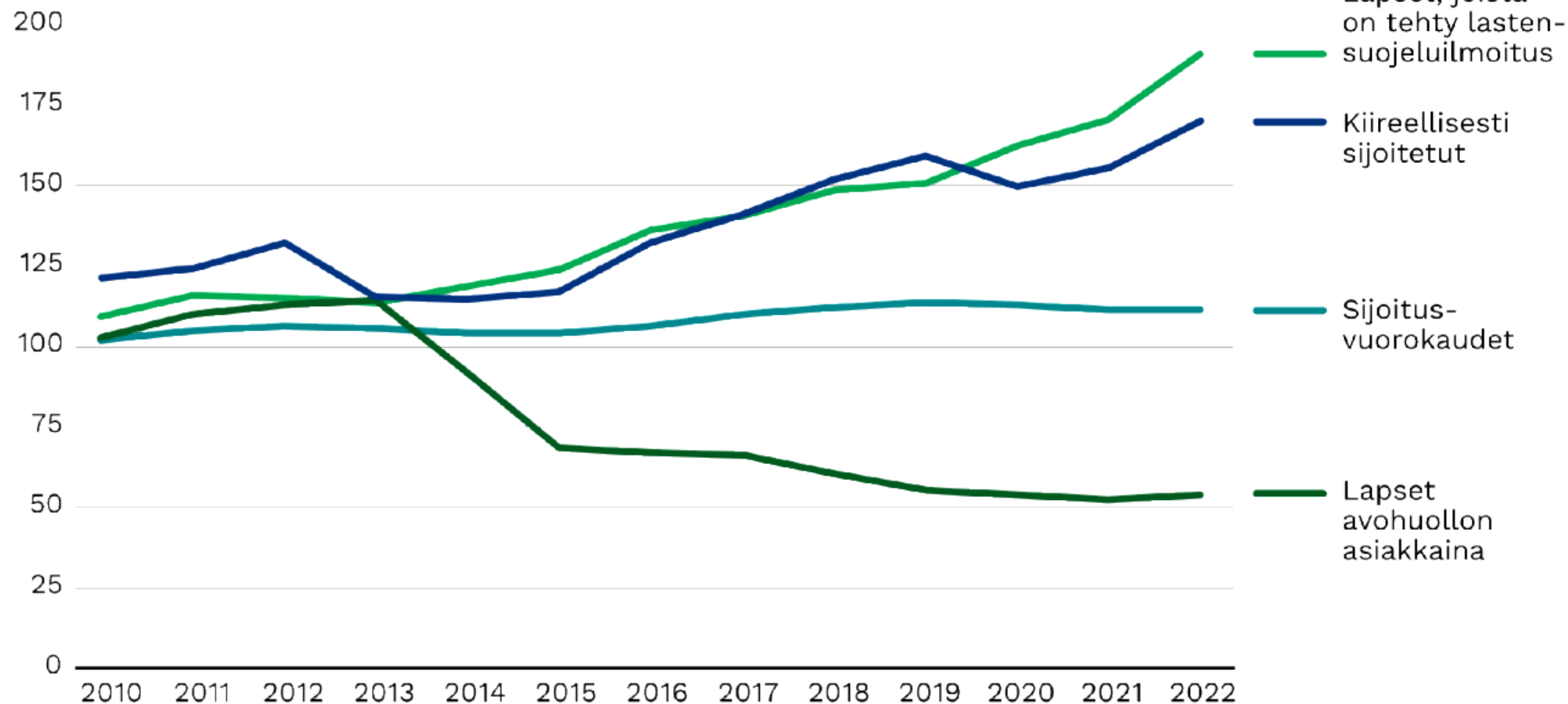
Lähde: THL, Kouluterveyskysely

Erityisesti nuorten huumemyrkytyskuolemien määrä on ollut merkittävässä kasvussa

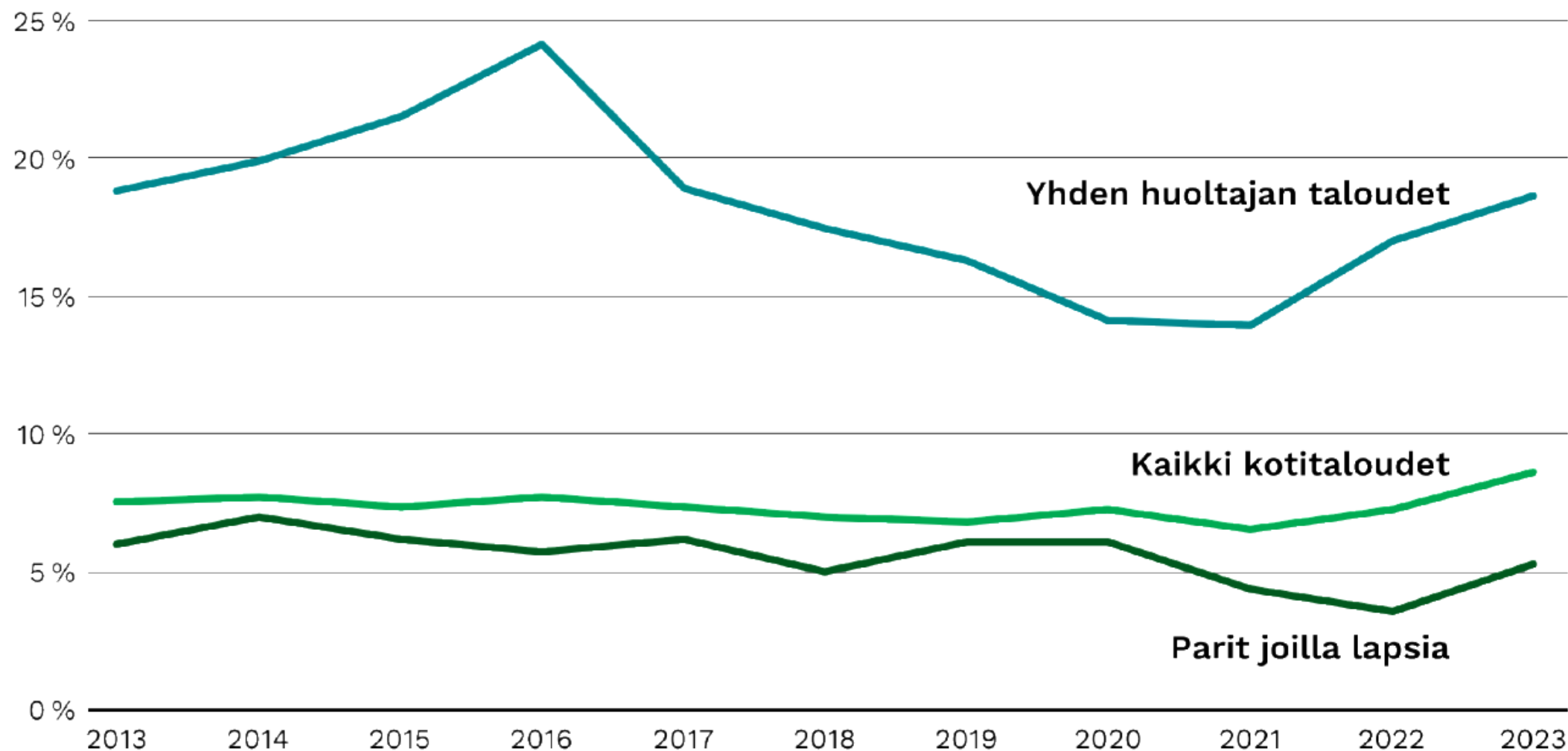

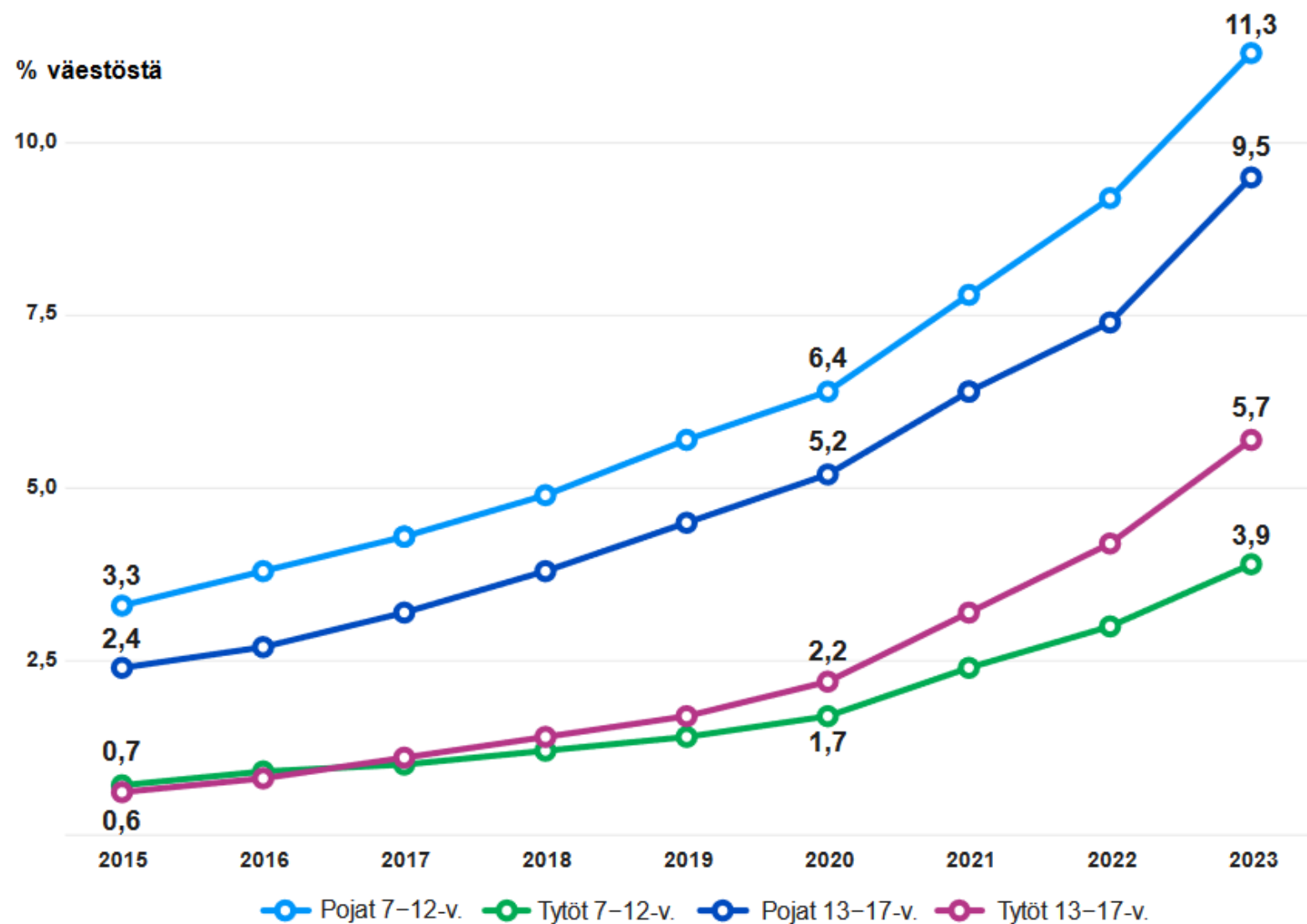
Lastensuojelun keskeisten tunnuslukujen muutokset vuodesta 2010

Indeksi | 100 = vuosi 2010

Lapsiperheiden toimeentulovaikeudet ovat viime vuosina lisääntyneet (suurin/vaikeuksin toimeentulevat kotitaloudet)

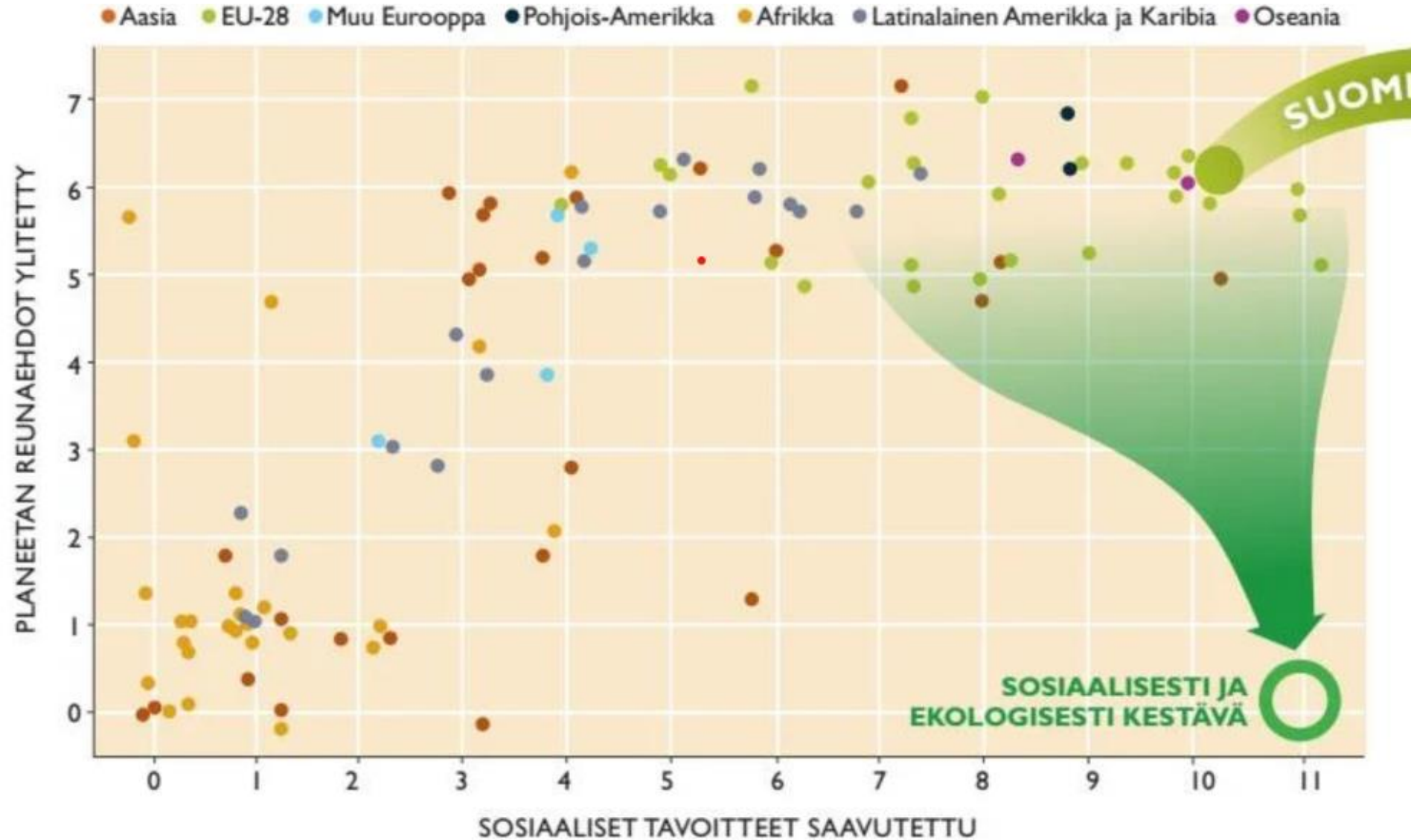
Kuvio 1. ADHD-diagnoosien vuosittainen yleisyys lapsilla (7–12-v.) ja nuorilla (13–17-v.) vuosina 2015–2023. (Lähde: THL 2025)

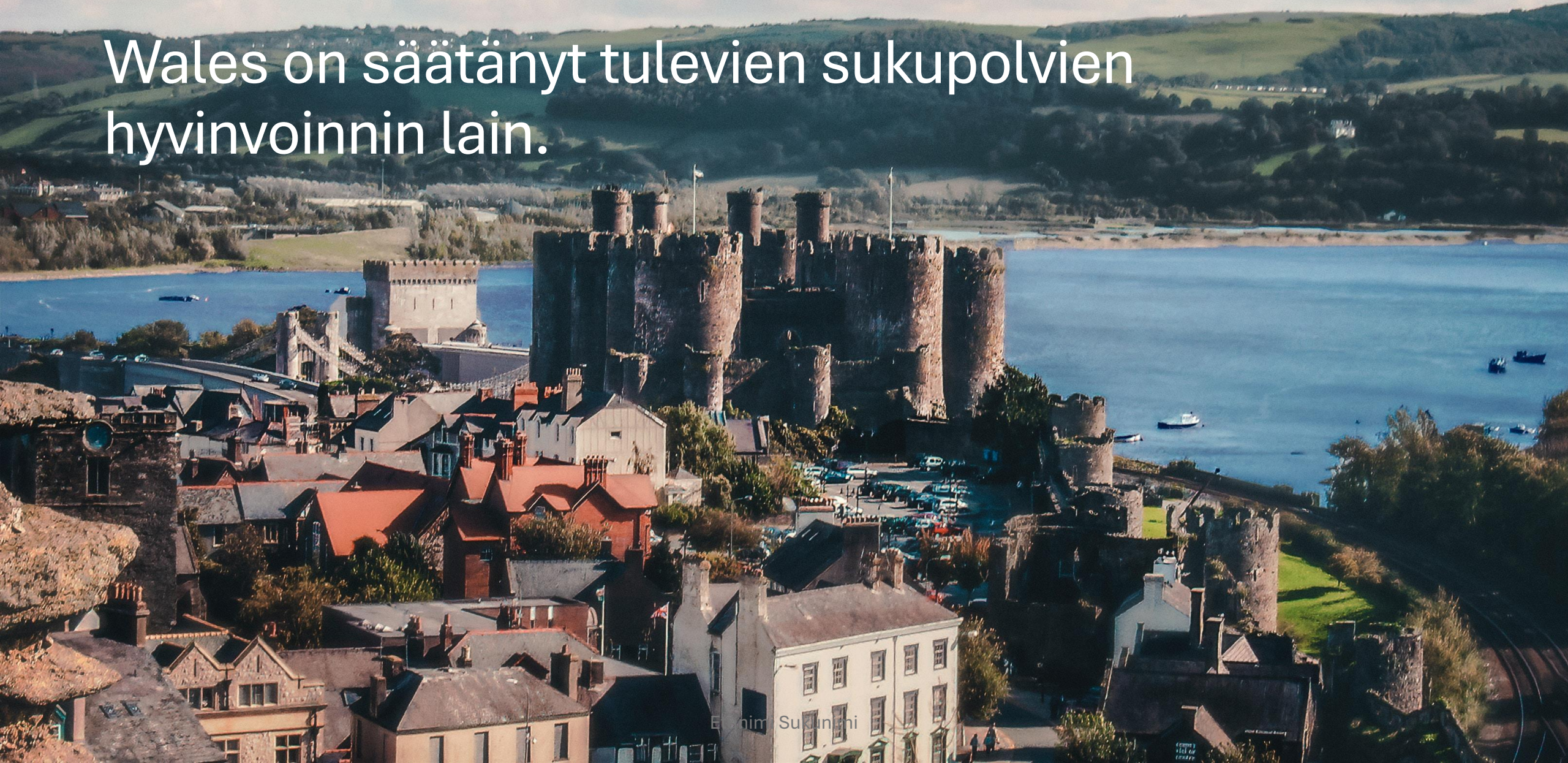
Linnanmäen pojat: seuraavat 100 vuotta

- Voiko BKT nousta jälleen 15-kertaisesti (noin 40 000 dollarista 600 000 dollariin)?
- Voiko poikien eliniänodote nousta vielä uudelleen 35 vuodella (78v -> 113v)?
- Johtopäätös: sosiaalisen kestävyysden tavoittelussa on otettava huomioon biologiset ja materiaaliset reunaehdot

Yksikään maa ei ole saavuttanut korkeaa hyvinvointia ekologisesti kestävällä tavalla

Wales on säätänyt tulevien sukupolvien
hyvinvoinnin lain.

Kanada ja Irlanti ovat kehittäneet
työkaluja hyvinvointinäkökulmien
huomioimiseen talousarvioprosessissa.

Mitä on hyvinvointitalous?

Päätöksenteon lähestymistapa, jonka tavoitteena on turvata kestävä hyvinvointi nykyisille ja tuleville sukupolville

Pääulottuvuudet:

**Hyvinvoinnin
tila**

**Hyvinvoinnin
jakautuminen**

**Sosiaalinen,
ekologinen ja
taloudellinen
kestävyys**

Funded by the European Union –
NextGenerationEU

Suositus hyvinvointitalouden kehittämiseksi

1. Strateginen ohjaus

**Ihmisten ja luonnon kestävä
hyvinvointi näkyy tavoitteina
kansallisessa
pääöksenteossa**

2. Resurssiohjaus

**Kestävä talouspolitiikka
huomioi toimien sosiaaliset
ja ekologiset vaikutukset**

3. Informaatio- ohjaus

**Tietopohjaisen päätöksenteon
toimintamallit auttavat
tulkitsemaan yhteen
sosiaalista, taloudellista ja
ekologista kehitystä koskevaa
tietoa**

Hyvinvointitaloustieto

- Asettaa ihmisten hyvinvoinnin päätöksenteon keskiöön
- Auttaa arvioimaan samanaikaisesti päätösten taloudellista, sosiaalista ja ekologista kestävyyttä
- Korostaa kestäväää hyvinvointia, joka huomioi ihmisen, luonnon ja tulevien sukupolvien hyvinvoinnin perinteisen bruttokansantuotteen kasvuun keskittyvän talousajattelun sijaan
- Ei problematisoi tai kyseenalaista BKT:n kasvua, mutta peräänkuuluttaa vaihtoehtoisia mittareita edistyksen ja hyvinvoinnin seurantaan

